

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstro-Ogrsko: za celo leto 3 krone, za pol in četrt leta razmerno; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnina z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 vin.

Uredništvo in upravnice se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje števil. 3.

Slava Tobi, ki si nas kmete ljubili!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodosli in se sprejemajo zastoj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 10.

V Ptaju v nedeljo dne 8. marca 1908.

IX. letnik.

Kmetje, kmetice, pozor!

Z ozirom na krivično razdelitev podpor po toči prizadetih posestnikom in z ozirom na zadnje, za kmete velevažne politične dogodke, sklicujemo dva

kmetjska shoda,

ki se vršita

v nedeljo, 8. marca 1908

ob 10. uri dopoldne v gostilni „pri pošti“ v Rogaški Slatini in popoldne ob 3. uri v gostilni „cigajner wirt“ na Mestinju.

Na teh shodih nastopita poleg drugih govorikov tudi posestnik A. Drogenig iz Kačjegadola in urednik K. Linhart iz Ptuja.

Preskrbeli smo, da se bodo shodi mirno in resno vršili. Nam se ne gre za gonjo in hujskanje, temveč za delo in kmetjsko korist.

Pridite tedaj vsi, ki ste resne volje in ki želite svoji deci boljšo bodočnost!

Vodstvo „Štajerčeve“ stranke.

Hiša se podira...

Mislili smo doslej, da imajo prvaške stranke vseh barv vsaj nekaj, kar bi smeli imenovati njih „cilje“. Vraga, — čeprav so prvaki vedno kričali, da so dvojezični pečati pri vaških poštah in napisi na železniških straniščih glavna reč za „ljubi slovenski narod“, so skušali napraviti vendar vtis, da se jim gre tudi za kaj višjega... Zdaj pa so vrgli tudi ta „vtis“ proč, — pepelnica sredi je prišla in vrgli so „larfo“ med staro šaro ter se pokazali v vsej svoji klavni nagoti! In žalost obide človeka, ko gleda to nagoto...

Mi čitamo klerikalne časnike, čitamo libe-

ralne liste, čitamo celo tiste „šleve“, (kakor celjsko „Domovino“), ki so vsaki dan drugega „prepričanja“. Zakaj, — vprašamo vse, ki berejo in tudi tiste, ki pišejo te liste, — zakaj se jim gre? Nikdar ne čitamo v prvaškem časopisu o dolgeh, ki jih ima križani kmetjski stan, nikdar ne čitamo o izseljevanju v Ameriko, nikdar ne o sredstvih, s katerimi bi se okrepčalo kmetjski stan, — pač pa čitamo dolge pridige o imenovanju sodnikov, o vzornemu delovanju politikajočih duhovnikov, o svetovno-važnih teatirih „Marijinih“ družbic, o predstavljanju sv. Neže, o — tem in onem, ki je malenkost, otročarija, neumnost... Pa čudno to ni! V vse prvaške liste, od „Narodnega lista“ do „Mira“ in „Gospodarja“, dopisujejo kaplani, učitelji, župniki, mežnarji, organisti, pisarji in prvaški advokati, — nikdar pa ne kmetje, nikdar ne delavci ali obrtniki! Zato so pisani prvaški listi v mežnarskem, dohtarskem ali župnijskem duhu, in zato jih ljudstvo ne bere. To je tajnost, zakaj se naš „Štajerc“ razširja, zakaj ga čita ljudstvo z veseljem, navdušenjem!

Ali naprej! Vzemimo „dohtarsko stranko“ gospoda Vekoslava Špindlerja in vprašajmo se, — kaj je doslej resničnega dela storila? Z glasovi naše toliko sovražene „Štajerčeve“ napredne stranke je spravila dva svojih somišljenikov v državno zbornico. Le podli lažnik ali skrajni bedak more to dejstvo zanikati. Ali kaj sta ta dva „poslanca“ Ježovnik in Roblek doslej storila? Večina njih interpelacij se je tikala uradnikov, kakor je tudi Ježovnik sam izjavil, da je zanj „uradniško vprašanje glavna stvar“. Voljena pa nista ne od uradnikov, temveč od kmetov! Pristopila sta poleg tega v klub, v katerem sedi poleg farjev en hofrat Ploj, ki je danes politična ničla in ki bi že davno iz javnosti izginil, ko bi imel še kaj politične sramote v sebi! Farji pa imajo v tem klubu prvo besedo!

Tako sta tudi Ježovnik in Roblek le orodje nesrečne farške politike, ki sanja o združenju „jugoslovanskih držav“ in o srednjem veku, v katerem se je prosto misleče žive sežigalo...

Ali je na ta način čudno, da se prvaška hiša podira? Zdi se nam, da ne! Kajti ljudstvo pač ni več tako neumno, da bi z odprtimi očmi spalo. Kakor je ljudstvo klerikalno izdajstvo izpoznaio, vsled katerega smo dobili poljedelškega ministra, ki je farški dohtar, vsled katerega moramo poleg tega na leto 30 milijonov kron v madžaronsko žrelo vreči, — tako je pričelo ljudstvo tudi hinavščino dohtarsko-prvaške stranke izpoznavati! To je čisto naravno...

Hiša se podira... Tudi na polomih, ki smo jih omenili v zadnji številki, se to pozna. Voditelji prvaških strank nimajo toliko poguma, da bi pljunili tistim svojim somišljenikom v obraz, ki se pozabijo in grabijo tuje denarje... Zalostno je, ako zagovarja katoliški župnik Ražun šentjakobskega župana Kobentarja. Žalostno je, ako ne povedo prvaški listi resnico o polomu v Šoštanju in o poneverjenju Karbe v Ljutomerju itd. itd... Hiša se podira, — a prvaki niso niti tako pametni, kakor — podgane. Kajti podgane zapuščajo ladjo, o kateri se ve, da se bode potopila... Prvaki pa ne!

Hiša se podira... Prvaki pa pojejo: „Naprej zastave slave“ in ne vidijo svojega konca... Slepci, smilite se nam!

Politični pregled.

Kmeti in — dolgovi Neki zanimivi statistiki dr. R. Meyra posnemamo sledeče številke, ki označujejo vso ničvrednost avstrijske politike in vso bedo avstrijskih kmetov. Po tej statistiki, katero je tudi bivši minister Falkenhain kot pravo potrdil, znašajo dolgovi avstrijskih kmetov 6.000 milijonov kron. Pri 5% obresto-

veliko množino krompirja pridelamo, ako le zemljo zato primerno pripravimo.

Večkratno globoko oranje v zvezi z obilnim gnojenjem z hlevskim gnojem, kakor tudi zeleno gnojenje

pridelana s časom njene dobre lastnosti izgubi, kar nam kaže vedno manjši in gnili krompir; pravimo — seme degenerira.

Da najdemo za naše razmere najpripravnije vrste krompirja, treba je delati z večimi dobrimi vrstami poskuse. Pričel sem že spomladi s istimi, pa hočem jih prihodnjo spomlad nadaljevati, torej tudi pozneje čez nje poročati. Danes pa hočem na podlagi natanko izvršenih poskusov pokazati, kako se pridelek skozi zadostno in pravilno gnojenje lahko zviša. Da se prepričam v koliki meri se gnojenje z umetnimi gnojili v naših razmerah pri krompirju izplača, sem napravil tozadevne natančne poskuse. V to svrhu sem zgodaj v jeseni deteljno njivo globoko zoral in 2 enakomerni parceli po 100 m² za poskuse odločil.

Na eno teh dveh parcel raztrosil sem v jeseni 6 kg. 18% Tomaževe moke (znamka zvezda) in 2 kg. 40% kalijeve gnojne soli, med tem ko je ostala druga parcela negnojena.

Kakor na celi njivi sem tudi odmerjene parcele spomladi ostro povlekel, še enkrat zoral, primerno zemljo pripravil in koncem aprila srednje veliki krompir ene vrste nasadil.

Pred in po prvem okopavanju sem potrosil na v

Praktični namigljaji za umno pridelovanje krompirja.

(Izvirni članek).

Obče znano je, da prištevamo krompir k najboljšim, najpomembnejšim in najrodovitnejšim kulturnim rastlinam.

Krompir ni samo kot važna in vredna ljudska hrana znan, rabi se veliko tudi za pitanje živine, in daje v veliki meri pridelan podlago za tehnično produktivne stroke, posebno za tovarne špirta.

Vsled tega bi pač bilo na mestu, da bi pridelovanju krompirja posvetili večjo pozornost, katere bi se gotovo mnogokrat poplačala.

V trenutku ko posvetimo eni posebni panogi kmetijstva večjo pozornost, pospešimo tudi nje dobičkonosnost v enaki meri. Tako nam prinašajo vinogradi pri zdajnem racionelnem obdelovanju več in boljšega vina nego poprej.

Krompir se lahko v domači hiši kakor tudi na živilskem trgu dobro porabi.

Naloga racionelnega pridelovanja krompirja je:

1. kolikor mogoče veliko debelega, zdravega, in
2. okusnega krompirja pridelati.

Predpogoji da to dosežemo so: a) pravilno pravljanje in obdelovanje zemlje, b) zadostno gnojenje z gnojili, kateri vsebujejo vse potrebne redilne snovi in c) določba prave vrste in večkratna menjava semen.

Po naravi ugajajo pridelovanju krompirja bolj lahke peskate zemlje, vendar pa lahko tudi na težkih zemljah

napravi zemljo rahlo in v nej nakopiče redilne snovi. Večkratna menjava semen (n. pr. vsakih 5—6 let) je potrebna, ker najboljša vrsta vedno v eni in isti zemlji